

NIPPONICA

SHUNRYU SUZUKI (1904–1971) a fost unul dintre cei mai influenți maeștri spirituali ai secolului XX, care a popularizat budismul zen în America. Preot japonez zen din școala soto, a predat în Statele Unite din 1959 până la moarte. A fondat San Francisco Zen Center și Tassajara Zen Mountain Center. Este autorul influentei *Zen Mind, Beginner's Mind* (1970), o compilație a prelegerilor pe care le-a ținut la Zen Center din Los Altos, California, considerată o lucrare clasică în domeniul spiritualității.

DAVID CHADWICK (n. 1945, Texas) a studiat gândirea zen cu Shunryu Suzuki, din 1966. În 1971, cu puțin timp înainte de moartea lui Suzuki, a devenit preot budist. A participat mai mulți ani la activitățile desfășurate de San Francisco Zen Center. Printre cărțile pe care le-a scris se numără *Crooked Cucumber: The Life and Zen Teaching of Shunryu Suzuki* (1999), o biografie a maestrului său, și *To Shine One Corner of the World: Moments with Shunryu Suzuki* (2001), reeditată în 2007 sub titlul *Zen Is Right Here: Teaching Stories and Anecdotes of Shunryu Suzuki, Author of Zen Mind, Beginner's Mind*.

ZEN AICI ȘI ACUM

Învățăturile lui
Shunryu Suzuki

adunate de
David Chadwick

Traducere din engleză de
DANA-LIGIA ILIN

HUMANITAS
BUCUREȘTI

Redactor: Mona Antohi
Coperta: Angela Rotaru
Corector: Iuliana Pop
Tehnoredactor: Manuela Măxineanu
DTP: Denisa Becheru, Dan Dulgheru
Tipărit la C.N.I. „CORESI” S.A.

Zen is Right Here
Teaching Stories and Anecdotes of Shunryu Suzuki,
Author of Zen Mind, Beginner's Mind
© 2001 David Chadwick
Originally published by Broadway Books as
To Shine One Corner of the World.
All rights reserved.

© HUMANITAS, 2010, pentru prezenta versiune românească

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

SUZUKI, SHUNRYU

Zen aici și acum: învățăturile lui Shunryu Suzuki / Shunryu Suzuki;

trad.: Dana-Ligia Ilin; ed.: David Chadwick. – București: Humanitas, 2010

Bibliogr.

ISBN 978-973-50-2584-7

I. Ilin, Dana-Ligia (trad.)

II. Chadwick, David (pref.)

294.3

EDITURA HUMANITAS

Piața Presei Libere 1, 013701 București, România

tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51

www.humanitas.ro

Comenzi Carte prin poștă: tel./fax 021/311 23 30

C.P.C.E. – CP 14, București

e-mail: cpp@humanitas.ro

www.libhumanitas.ro

*Oamenii poate că îți vor uita vorbele,
dar nu vor uita niciodată
felul în care i-ai făcut să se simtă.*

Carl W. Buechner

INTRODUCERE

Shunryu Suzuki Roshi, un preot zen aparținând școlii soto din Japonia, a sosit la San Francisco în 1959, pe când avea cincizeci și cinci de ani. Venise să fie preotul unei congregații de americani de origine japoneză la templul numit Sokoji, de pe Bush Street, din Japan-town, Soto Zen Mission. Totuși, misiunea *lui* a întrecut așteptările gazdelor. Aduse-se cu sine visul de a prezenta Occidentului practica înțelepciunii și iluminării lui Buddha, așa cum o învățase și el de la dascălii săi. Celor care erau atrași de filozofia zen le-a oferit o activitate – *zazen* (meditația zen) și practica zen-ului (extinderea *zazen*-ului în viața cea de toate zilele). Curând s-a adunat în jurul lui o comunitate de învățăcei; mulți dintre ei s-au mutat în apartamente din vecinătate, ca să poată merge pe jos până la Sokoji pentru *zazen* dimineața devreme și seara.

În 1964 câțiva învățăcei au început să se adune zilnic pentru *zazen* la Los Altos, în sudul orașului San Francisco. Alte grupuri s-au format la Mill Valley și Berkeley. Suzuki Roshi, cum i se spunea, se ducea la fiecare o dată pe săptămână, când putea. A locuit doar la Sokoji până în 1967, când a fost creat Zen Mountain Center la Tassajara Springs, aflat în sălbăticia Comitatului Monterey. Acest loc liniștit de

pe munte nu numai că a fost prima mănăstire budistă pentru occidentali, dar s-a rupt de tradiție, îngăduind bărbaților și femeilor, căsătoriți și celibatari, să practice laolaltă. Este scena multora dintre relatările din această carte. În noiembrie 1969, Suzuki Roshi a plecat de la Sokoji și a fondat City Center de pe Page Street, în San Francisco, centru rezidențial de zen. Acolo a murit, în 1971.

Pentru Suzuki Roshi, inima unui templu zen era *zendo*, sau sala de *zazen*. Acolo se întâlnea cu învățăceii săi pentru *zazen* (adesea numit, simplu, „ședere“), mese oficiale și slujbe, în care erau psalmodiate sutre, scripturile budiste. El ținea și prelegeri, numite uneori discuții *dharma*. *Dharma* este un cuvânt sanscrit pentru învățătura budistă. De obicei aveau loc zilnic una sau două perioade de patruzeci de minute de *zazen*, dimineața devreme și seara. Uneori era *sesshin*, în care *zazen*-ul continua de dimineața devreme până noaptea, pe o perioadă de până la șapte zile, întrerupt doar de mici intervale de plimbare, servicii, mese, cursuri și scurte pauze. În *sesshin* Suzuki avea discuții particulare oficiale cu învățăceii săi, numite *dokusan*.

Principala învățătură a lui Suzuki era fără vorbe – felul în care lua în mână o ceașcă de ceai, sau se întâlnea cu cineva care mergea pe o potecă ori într-un hol, sau în care se alătura învățăceilor săi la muncă, la mese și la meditație. Dar când se ivea ocazia să vorbească, făcea impresie. Această carte este consemnarea unor asemenea impresii, fiecare scurt dialog păstrat în mintea cuiva care l-a purtat cu sine timp de treizeci de ani sau mai mult. Imaginile lor despre Suzuki Roshi arată că felul lui de a fi nu era sistematic ori

bazat pe formule. El pune accentul pe faptul că spiritul de nepătruns al lui Buddha este ceea ce continuă, în vreme ce expresia acestui spirit se schimbă tot timpul. Învățăturile lui Buddha, zicea el, sunt pentru anumite momente, oameni și situații, sunt relative și imperfecte.

Shunryu Suzuki a marcat mii de oameni, budiști și nebudiști, pe mulți direct, și pe încă și mai mulți printr-o culegere a prelegerilor lui, acum faimoasă, numită *Zen Mind, Beginner's Mind*. În prezent există mici grupuri budiste în tot Occidentul, urmașe ale lui ori ale altora, a căror existență se datorează în mare parte eforturilor acestui om.

În 1999 am publicat o biografie a lui Suzuki, intitulată *Crooked Cucumber: The Life and Zen Teaching of Shunryu Suzuki*. Continui să consemnez istoria orală a acelor vremuri, să intervievez și să corespundez cu numeroase persoane despre experiența lor cu Suzuki Roshi și zen-ul, și să cuget la ceea ce am învățat în cei cinci ani în care mi-a fost dascăl. Cartea *Zen aici și acum* este extrasă din aceste însemnări, din arhiva de la Zen Center și din alte câteva surse. Titlul vine de la unul dintre dialogurile din această carte. „Zen este peste tot“, a zis Suzuki Roshi, aprobând spusese unui învățăcel. „Dar pentru tine zen este aici și acum.“

Nădăjduiesc că vă veți delecta cu înțelepciunea lui Suzuki Roshi; el avea mare încredere în înțelepciunea dumneavoastră.

ZEN AICI ȘI ACUM

Într-o dimineață, pe când ședeam cu toții în *zazen*, Suzuki Roshî a ținut pe neașteptate o scurtă cuvântare, în care a spus: — Fiecare dintre voi e perfect așa cum este... și nu v-ar strica oleacă de îmbunătățire.

L-am întrebat odată pe Suzuki Roshi:
— Ce este nirvana?
Mi-a răspuns:
— Să urmărești un lucru până la capăt.

Într-o zi, la Tassajara, Suzuki Roshi și un grup de învățăcei au luat câteva unelte și au purces în sus pe o potecă prăfuită, prin arșiță, ca să facă o lucrare. Când au ajuns în vârf au descoperit că uitaseră o sapa, și învățăceii s-au apucat să discute despre cine ar trebui să se întoarcă să o ia. După ce au încheiat discuția, și-au dat seama că Roshi nu mai era acolo. Se afla deja la jumătatea potecii în jos, să aducă sapa.

Într-o zi m-am plâns lui Suzuki Roshî de oamenii cu care lucram.

El a ascultat cu atenție. În cele din urmă a spus:

— Dacă vrei să vezi virtutea, trebuie să ai mintea liniștită.

Un învățăcel a întrebat la *dokusan*:

— Dacă un copac cade în pădure și nimeni nu aude, scoate ori nu un sunet?

Suzuki Roshi a răspuns:

— N-are importanță.

Era primul meu *sesshin* și, înainte de sfârșitul zilei, aveam convingerea că n-o să fac față. Rândul soțului meu la *dokusan* venea în acea după-amiază. L-a rugat pe Suzuki Roshi să discute mai bine cu mine.

— E o greșeală, i-am spus lui Roshi. Nu pot face asta; n-am venit decât ca să fiu cu soțul meu.

— Nu-i nici o greșeală, a insistat el. Poți să pleci, firește, dar n-ai unde să te duci.

Într-o zi un învățăcel era în vestibulul de la Sokoji, când Suzuki Roshi s-a apropiat de el.
— Să fii viu, pur și simplu, asta e destul, a zis Suzuki, apoi s-a întors și a plecat.

Într-o noapte, după o discuție *dharmă*, i-am pus lui Suzuki Roshi o întrebare despre viață și moarte. Răspunsul pe care mi l-a dat a făcut ca, în acel moment, teama de moarte pe care o aveam să se spargă ca un balon.

El s-a uitat la mine și a zis:

— O să exiști întotdeauna în univers, într-o formă sau alta.

CUPRINS

Introducere	vii
Zen aici și acum	11
Glosar	127
Lecturi suplimentare	131
Contribuții	135
Mulțumiri	139